

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

УХВАЛЕНО:

рішенням Вченої ради
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
від 24.06.2026р. (протокол № 8)

ВВЕДЕНО В ДІЮ:

наказом ректора Харківського
національного економічного
університету імені Семена Кузнеця
від 24.06.2026 р. № 204

Тетяна ШТАЛЬ

ПОГОДЖЕНО

Науковим товариством
студентів, аспірантів,
докторантів і молодих
вчених ХНЕУ ім. С. Кузнеця
від 19.06.2026 р. (протокол № 6)

ПОГОДЖЕНО

Молодіжною організацією
студентів ХНЕУ ім. С. Кузнеця
від 24.06.2026 р. (протокол № 4)

**ПОЛІТИКА
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Харків, 2026

I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

1.1. Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (далі – Університет), усвідомлюючи свою місію як центру освіти, науки та культури, розглядає академічну доброчесність як фундаментальну інституційну цінність і невіддільну складову системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Ця Політика формулює стратегічні засади, цінності, принципи та напрями діяльності Університету у сфері утвердження академічної доброчесності.

1.2. Візія Університету у сфері академічної доброчесності полягає у формуванні академічного середовища, в якому чесність, довіра, повага до інтелектуальної праці, справедливість і відповідальність постають органічною нормою поведінки кожного учасника освітнього процесу, а не наслідком виключно зовнішнього контролю та примусу.

1.3. Місія цієї Політики полягає в утвердженні довіри до результатів навчальної, викладацької та науково-дослідної діяльності Університету з боку здобувачів освіти, роботодавців, академічної спільноти й суспільства загалом, а також у підтриманні конкурентоспроможності випускників і наукової продукції Університету в національному та міжнародному освітньо-науковому просторі.

1.4. Політику розроблено на основі системного аналізу положень Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 р. № 4742-IX, Закону України «Про авторське право і суміжні права», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про запобігання корупції», Етичного кодексу вченого України, Педагогічної конституції Європи, Європейської хартії дослідників, Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), а також внутрішніх нормативних актів Університету: Кодексу академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Положення про комісію з академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Політики використання штучного інтелекту в академічній діяльності ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Регламенту перевірки на унікальність академічних текстів ХНЕУ ім. С. Кузнеця та Політики якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

1.5. За своєю юридичною природою ця Політика є документом стратегічного рівня: вона окреслює ціннісно-нормативні орієнтири та напрями інституційної діяльності, тоді як безпосередня регламентація правил академічної поведінки, кваліфікація видів порушень, процедура розгляду повідомлень і система санкцій визначаються Кодексом академічної

добročесності та Положенням про комісію з академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця як актами оперативно-регулятивного характеру.

II. ЦІННОСТІ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Культура академічної доброчесності в Університеті ґрунтується на таких ціннісних засадах:

чесність суб'єктів академічної діяльності перед собою та іншими особами як основа довірчих відносин в академічній спільноті;

довіра до результатів академічної діяльності інших осіб, зокрема презумпція їх сумлінного здобуття з дотриманням усталених правил і стандартів наукової та освітньої практики;

повага до честі й гідності власної особи та інших членів академічної спільноти, визнання плюралізму думок і безумовна повага до прав інтелектуальної власності;

справедливість у взаємовідносинах суб'єктів академічної діяльності, що виявляється, зокрема, у послідовному й неупередженому реагуванні на порушення академічної доброчесності та в доброчесному оцінюванні результатів академічної діяльності;

відповідальність суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати проведеної ними академічної діяльності;

стійкість у неухильному дотриманні норм академічної доброчесності незалежно від зовнішніх чи внутрішніх спонукань до їх порушення та незалежно від наявності або відсутності зовнішнього контролю;

рішучість в утвердженні культури академічної доброчесності та готовність відстоювати її засади в академічній практиці.

III. ПРИНЦИПИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Інституційна система забезпечення академічної доброчесності Університету функціонує на основі таких принципів:

пріоритетність превентивного забезпечення академічної доброчесності здобувачів вищої освіти засобами навчання, виховання, стимулювання та заохочення, а не виключно каральними механізмами;

відкритість і доступність інформації щодо правил академічної доброчесності, кваліфікації порушень та передбаченої за них відповідальності;

нетерпимість (принцип нульової толерантності) до будь-яких проявів порушення академічної доброчесності;

повага до результатів академічної діяльності (авторства) інших осіб і непорушність прав інтелектуальної власності;

недопущення конфлікту інтересів під час ухвалення рішень, пов'язаних із забезпеченням академічної доброчесності;

невідворотність і своєчасність реагування на встановлені факти порушення академічної доброчесності;

співмірність заходів реагування ступеню тяжкості вчиненого порушення;

презумпція академічної доброчесності, згідно з якою особа вважається такою, що не вчинила порушення, доки протилежне не встановлено уповноваженим органом у визначеному порядку.

IV. МЕХАНІЗМИ ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ ТА ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

4.1. На виконання принципу недопущення конфлікту інтересів, закріпленого розділом III цієї Політики, та відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», Закону України «Про академічну доброчесність» і Кодексу академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця Університет встановлює єдині механізми виявлення, запобігання виникненню та врегулювання конфлікту інтересів у сфері академічної діяльності.

4.2. У цьому розділі терміни вживаються в такому значенні: потенційний конфлікт інтересів - наявність в особи особистого інтересу у сфері академічної діяльності, що може вплинути на об'єктивність або неупередженість ухвалення нею рішення, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання академічних обов'язків; реальний конфлікт інтересів - суперечність між особистим інтересом особи та її академічними обов'язками, що реально впливає на об'єктивність або неупередженість ухвалення рішення, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання таких обов'язків; особистий інтерес будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, зумовлений сімейними, дружніми, науковими, службовими, конкурентними чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, зокрема тими, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю особи в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

4.3. Типовими ситуаціями потенційного або реального конфлікту інтересів в академічній діяльності Університету є, зокрема: оцінювання результатів навчання, наукового керівництва, рецензування чи опонування академічного твору особи, з якою оцінювач перебуває у сімейних, родинних чи близьких особистих стосунках; участь у складі конкурсної, атестаційної, спеціалізованої вченої ради або Комісії з академічної доброчесності при

розгляді питання щодо близької особи, співавтора, наукового керівника (керованого), безпосереднього підлеглого чи керівника; рецензування або опонування академічного твору особи, з якою рецензент (опонент) має спільні наукові публікації, спільні гранти чи проєкти протягом останніх трьох років; участь у розгляді Комісією з академічної доброчесності повідомлення, що стосується структурного підрозділу, яким керує або в якому працює член Комісії, якщо це може поставити під сумнів його неупередженість.

4.4. Особа, яка усвідомлює наявність у неї потенційного або реального конфлікту інтересів під час участі в оцінюванні академічних творів і результатів навчання, рецензуванні, роботі конкурсних, атестаційних комісій, спеціалізованих вчених рад або Комісії з академічної доброчесності, зобов'язана: невідкладно, але не пізніше одного робочого дня з моменту, коли їй стало відомо про наявність конфлікту інтересів, письмово (у паперовій або електронній формі) повідомити про це особу, уповноважену приймати рішення щодо відповідної процедури (голову відповідної комісії, ради, керівника структурного підрозділу), а у випадку члена Комісії з академічної доброчесності - голову цієї Комісії; утриматися від вчинення дій та ухвалення рішень в умовах реального конфлікту інтересів.

4.5. Голова відповідного колегіального органу (комісії, ради) або керівник структурного підрозділу, отримавши повідомлення про наявність конфлікту інтересів, протягом двох робочих днів ухвалює одне з таких рішень: про усунення особи від участі в розгляді відповідного питання з передачею його іншому уповноваженому працівнику або члену колегіального органу; про здійснення розгляду питання колегіальним органом без участі особи, у якої наявний конфлікт інтересів, за умови збереження правочинності такого органу; про зовнішнє незалежне рецензування чи оцінювання у разі, якщо усунення конфлікту інтересів іншим шляхом неможливе. Факт виявлення конфлікту інтересів та ухвалене щодо нього рішення фіксуються у протоколі засідання відповідного колегіального органу або в окремому документі, що додається до матеріалів справи.

4.6. Не є конфліктом інтересів академічна взаємодія в межах звичайного освітнього процесу (керівництво кваліфікаційними роботами, викладання дисциплін, наукове консультування), якщо вона не пов'язана з ухваленням індивідуального рішення про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності, присудження ступеня, присвоєння звання чи визначення переможця конкурсу стосовно особи, з якою наявний особистий інтерес.

4.7. Голова та члени Комісії з академічної доброчесності не беруть участі в розгляді конкретного повідомлення про порушення академічної доброчесності, якщо існує конфлікт інтересів стосовно особи, щодо якої розглядається повідомлення, або особи, яка подала повідомлення. Порядок самовідводу та відводу члена Комісії з академічної доброчесності деталізується Положенням про комісію з академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

4.8. Приховування особою наявності в неї реального конфлікту інтересів та ухвалення нею рішення в умовах такого конфлікту є підставою для перегляду відповідного рішення в порядку, визначеному Кодексом академічної доброчесності, а також підставою для притягнення особи до відповідальності відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та внутрішніх нормативних актів Університету.

4.9. Облік повідомлень про конфлікт інтересів та ухвалених щодо них рішень веде відділ забезпечення якості освіти у взаємодії з Комісією з академічної доброчесності. Узагальнена (знеособлена) інформація про виявлені випадки конфлікту інтересів та результати їх врегулювання включається до щорічного звіту Комісії з академічної доброчесності перед Вченою радою Університету відповідно до пункту 6.6 цієї Політики.

4.10. Питання запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, не врегульовані цим розділом, вирішуються відповідно до Закону України «Про запобігання корупції», Антикорупційної програми Університету (за наявності) та інших внутрішніх нормативних актів.

V. ОСНОВНІ ПРАВИЛА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СУБ'ЄКТІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

5.1. Відповідно до статті 5 Закону України «Про академічну доброчесність» педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші особи, які здійснюють викладацьку діяльність в Університеті, зобов'язані дотримуватися таких правил:

ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;

ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;

перевіряти надійність і достовірність інформації, що надається здобувачам освіти та іншим учасникам освітнього процесу;

чітко окреслювати очікувані результати навчання, встановлювати зрозумілі вимоги до виконання навчальних завдань та мати прозору систему

оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях;

добросовісно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, переконуватися у відсутності ознак порушення академічної доброчесності;

власним прикладом сприяти формуванню у здобувачів освіти академічної доброчесності;

стимулювати та заохочувати здобувачів освіти до дотримання академічної доброчесності;

вчасно, неупереджено, невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності, припиняти такі порушення, застосовувати до здобувачів освіти заходи реагування на порушення академічної доброчесності у випадках і порядку, визначених Законом, спеціальними законами та/або внутрішніми актами Університету.

Забороняється доведення до здобувачів освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації, сфабрикованих чи сфальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями, зокрема з метою формування у здобувачів освіти критичного мислення, вміння критично сприймати та аналізувати інформацію.

5.2. Відповідно до статті 6 Закону суб'єкти наукової і науково-технічної діяльності Університету зобов'язані дотримуватися таких правил:

дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

забезпечувати прозорість наукового дослідження (з урахуванням визначених законодавством обмежень) шляхом надання достовірної інформації про первинні дані дослідження, використані методи, методики, матеріали, обладнання тощо, порядок проведення і результати власних досліджень, джерела використаної інформації, власну дослідницьку діяльність;

аналізувати надійність і достовірність вихідної інформації та раніше отриманих наукових результатів, що використовуються для отримання нових наукових результатів;

формулювати висновки і рекомендації за результатами досліджень на основі належних доказів і фактів;

чітко виокремлювати і розмежовувати результати власної наукової діяльності та результати наукової діяльності інших осіб;

під час оприлюднення результатів досліджень нести відповідальність за їх достовірність і вплив на суспільство.

5.3. Відповідно до статті 7 Закону здобувачі освіти Університету у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися таких правил:

виконувати кожне навчальне завдання самостійно, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб та/або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, у тому числі з інтернет-ресурсів;

у разі використання у власному академічному творі результатів інтелектуальної творчої діяльності іншого автора (текстів, зображень, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зазначати посилання на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;

академічний твір здобувача освіти може включати раніше створений ним академічний твір (повністю або частково) лише у разі, якщо це дозволено умовами навчального завдання.

5.4. Дотримання правил, визначених пунктами 5.1-5.3 цієї Політики, є обов'язковою умовою участі відповідних суб'єктів академічної діяльності в освітньому процесі та науковій діяльності Університету і підлягає контролю в порядку, визначеному Кодексом академічної доброчесності ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

VI. НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ

6.1. Нормативно-правове забезпечення. Університет забезпечує підтримання в актуальному стані внутрішніх нормативних актів з питань академічної доброчесності (Кодексу академічної доброчесності, Положення про комісію з академічної доброчесності, Політики використання штучного інтелекту в академічній діяльності, Регламенту перевірки на унікальність академічних текстів) і систематично приводить їх у відповідність до змін законодавства України.

6.2. Інституційно-організаційне забезпечення. Розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності та ухвалення рішень щодо застосування заходів реагування покладено на уповноважений орган Комісію з академічної доброчесності - постійно діючий колегіальний орган, утворений Вченою радою Університету. Методичний і координаційний супровід функціонування цієї системи здійснюють навчально-методичний відділ та відділ забезпечення якості освіти.

6.3. Превентивна діяльність і формування культури академічної доброчесності. Університет системно проводить заходи з популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних і педагогічних працівників. Для них проводяться тематичні курси та/або програми підвищення кваліфікації, тренінги, наукові семінари, заходи з академічного письма та дослідницької етики; творчих і проблемних завдань, що об'єктивно знижують ризик недоброчесної поведінки;

роз'яснення принципів доброчесного застосування технологій штучного інтелекту в академічній діяльності.

6.4. Технологічне забезпечення. Університет забезпечує доступ учасників освітнього процесу до програмно-технічних засобів перевірки академічних текстів на унікальність та наявність ознак недоброчесного використання штучного інтелекту, а також підтримує функціонування інституційного репозитарію академічних текстів із дотриманням встановлених вимог щодо публічної доступності кваліфікаційних робіт і дисертаційних досліджень.

6.5. Реагування на порушення академічної доброчесності. Університет гарантує неупереджений, послідовний і своєчасний розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності з дотриманням процесуальних прав усіх учасників відповідної процедури, презумпції академічної доброчесності та права на оскарження ухвалених рішень, а також застосування заходів реагування, у порядку, визначеному Кодексом академічної доброчесності.

6.6. Моніторинг і звітність. Комісія з академічної доброчесності на щорічній основі звітує перед Вченою радою Університету щодо стану дотримання академічної доброчесності, статистики розглянутих повідомлень та вжитих заходів реагування. Результати такого моніторингу становлять емпіричну основу для періодичного перегляду цієї Політики та інших внутрішніх нормативних актів з питань академічної доброчесності.

VII. СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

7.1. Дія цієї Політики поширюється на всіх учасників освітнього процесу Університету: здобувачів вищої освіти всіх рівнів (ступенів), вступників, докторантів, аспірантів, а також педагогічних, науково-педагогічних, наукових та інших працівників Університету.

7.2. Політику застосовують до всіх видів академічної діяльності, зокрема: навчальної, викладацької та науково-дослідної діяльності; створення, оприлюднення й оцінювання академічних творів і навчальних робіт; проведення вступних випробувань; організації та участі в конкурсах, олімпіадах і турнірах, а також до інших форм академічної активності, що провадиться в межах Університету.

VIII. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

8.1. Стратегічними цілями реалізації цієї Політики є:

- 1) підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу щодо ціннісно-нормативних засад академічної доброчесності;
- 2) зниження частки академічних творів і навчальних робіт з ознаками порушення академічної доброчесності;

3) скорочення строків розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності без зниження якості й ретельності такого розгляду;

4) адаптація внутрішньої нормативної бази Університету до нових викликів, зумовлених розвитком технологій штучного інтелекту та цифровізацією академічної діяльності;

5) зміцнення довіри роботодавців, партнерських установ і академічної спільноти до якості освітньої діяльності та наукових результатів Університету.

6) зниження кількості випадків нерозкритого конфлікту інтересів під час ухвалення рішень, пов'язаних із забезпеченням академічної доброчесності.

ІХ. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

9.1. Цю Політику ухвалюють рішенням Вченої ради Університету та вводять у дію наказом ректора.

9.2. Реалізацію положень цієї Політики забезпечують через Кодекс академічної доброчесності, Положення про комісію з академічної доброчесності та інші внутрішні нормативні акти Університету, які деталізують і конкретизують її засади.

9.3. Зміни й доповнення до цієї Політики розглядають та ухвалюють на засіданні Вченої ради Університету і вводять у дію наказом ректора, зокрема в разі зміни законодавства України у сфері академічної доброчесності.

ПОГОДЖЕНО

Проректор
з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО